

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет культури і мистецтв
Кафедра соціокультурного менеджменту

Затверджено
на засіданні кафедри соціокультурного менеджменту
Факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Завідувач кафедри
проф. Людмила Белінська

СИЛАБУС

з навчальної
дисципліни

Культурна політика

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Галузь знань:

02 Культура і мистецтво

Спеціальність:

028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітня програма:

Менеджмент соціокультурної діяльності

Львів 2025

Назва навчальної дисципліни	Культурна політика
Адреса викладання навчальної дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра соціокультурного менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Викладачі дисципліни	Сирота Лілія Богданівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри соціокультурного менеджменту https://kultart.lnu.edu.ua/employee/syrota-liliya-bohdanivna-2
Контактна інформація викладачів	liliya.syrota@lnu.edu.ua м. Львів, вул. Валова, 18, каб. 13
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	щопонеділка, 15.00 – 16.30 год. (вул. Валова, 18, кім. 13) Також можливі он-лайн консультації на платформі Zoom. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Форма навчання	денна
Семестровий (підсумковий) контроль	залік
Сторінка навчальної дисципліни	Сторінка кафедри соціокультурного менеджменту → Навчальні курси https://kultart.lnu.edu.ua/department/sociocultural-management https://kultart.lnu.edu.ua/course/kulturna-polityka
Інформація про навчальну дисципліну	Дисципліна «Культурна політика» є нормативною навчальною дисципліною зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності для освітньої програми «Менеджмент соціокультурної діяльності», першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається у VI семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Культурна політика» спрямована на формування у студентів системного розуміння сутності, принципів та механізмів формування і реалізації культурної політики на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Курс розкриває взаємозв'язок культури, держави та суспільства, роль культурної політики у збереженні культурної спадщини, розвитку креативних індустрій, підтримці культурного різноманіття та формуванні культурної ідентичності.

	<p>У межах дисципліни розглядаються теоретичні підходи до культурної політики, моделі державного управління культурною сферою, правові та інституційні засади культурної діяльності, а також сучасні виклики культурної політики в умовах глобалізації, цифровізації та соціальних трансформацій. Особлива увага приділяється аналізу культурної політики України, європейському досвіду та міжнародним практикам.</p> <p>Дисципліна має практико-орієнтований характер і передбачає аналіз нормативно-правових документів, стратегій культурного розвитку, програм підтримки культури, а також розгляд кейсів із діяльності культурних та соціокультурних інституцій. У результаті вивчення курсу студенти набувають здатності аналізувати та оцінювати культурну політику, брати участь у розробці культурних проєктів і програм, а також застосовувати отримані знання у професійній діяльності у сфері культури та креативних індустрій.</p> <p>Дисципліна сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних навичок, розуміння ролі культури як чинника сталого розвитку суспільства та формуванню професійної компетентності фахівців у галузі соціокультурної діяльності.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни «Культурна політика» є формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня базових знань про сутність, принципи та механізми культурної політики, а також розвиток розуміння ролі культури в суспільному розвитку та державному управлінні.</p> <p>Завданнями дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Засвоїти основні поняття та терміни культурної політики. - Ознайомитися з історією формування та розвитку культурної політики. - Розглянути основні моделі культурної політики та їх особливості. - Вивчити роль держави, місцевих органів влади та громадських інституцій у сфері культури. - Отримати уявлення про нормативно-правові засади культурної політики в Україні та за кордоном. - Сформувати навички аналізу культурних процесів і культурних програм. - Усвідомити значення культури для збереження національної ідентичності та розвитку громадянського суспільства.
<p>Обсяг навчальної дисципліни</p>	<p><i>Всього 64 аудиторні год. з них 32 год. лекцій, 32 год. практичні заняття та 54 год. самостійна робота студентів.</i></p>

Ключові слова	Культура, культурна політика, державна культурна політика, культурна спадщина, культурна ідентичність, культурне різноманіття, культурні цінності, культурні інституції, культурні практики, культурний розвиток, культурні стратегії, нормативно-правове регулювання у сфері культури, культурні програми, культурний менеджмент, креативні індустрії, міжнародна культурна політика, культурна дипломатія.
Очікувані результати навчання	<p>Відповідно до Освітньо-професійної програми 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у результаті вивчення навчальної дисципліни «Культурна політика» студент повинен набути компетентності:</p> <p>Загальні:</p> <p>ЗК2. Здатність планувати та управляти часом. ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК11. Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери. ФК14. Здатність організувати роботу з різними стейкхолдерами соціокультурної діяльності. Працювати зі спільнотою на місцевому, регіональному, національному рівнях. ФК15. Вміння використовувати сучасні методи обробки інформації для організації та управління соціокультурними процесами. Знати основні правові документи у сфері СКД. ФК17. Вміння організувати роботу в команді, розуміння всіх етапів командної роботи. ФК19. Здатність вдосконалювати власне навчання і виховання, включно з удосконаленням навчальних і дослідницьких навичок.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР1. Визначати базові професійні поняття та використовувати термінологічний апарат менеджера соціокультурної діяльності. ПР2. Збирати та впорядковувати інформацію. ПР18. Проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі дискусії. ПР19. Володіти інструментами фінансово-економічного забезпечення соціокультурної діяльності. ПР20. Аналізувати основні явища світової, української, регіональної культури. ПР21. Визначити та аналізувати соціальний та культурний контекст, в</p>

	якому розвинулись головні моделі менеджменту та культурної політики.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	критичне та аналітичне мислення; здатність до аргументованого висловлення власної позиції; комунікативні навички (усна та письмова комунікація); робота в команді та міждисциплінарна взаємодія; міжкультурна компетентність і толерантність; здатність до діалогу та ведення публічних дискусій; етична відповідальність і соціальна чутливість; креативність і відкритість до інновацій; навички розв'язання проблем та ухвалення рішень; здатність до самоорганізації та навчання впродовж життя.
Теми	<p>Тема 1. Духовний розвиток нації: міжнародний та вітчизняний контексти.</p> <p>Тема 2. Поняття «культурна політика»: особливості визначення.</p> <p>Тема 3. Культурна політика: основні концепції.</p> <p>Тема 4. Моделі культурної політики: національний і зарубіжний досвід</p> <p>Тема 5 Структура культури та культурний простір держави.</p> <p>Тема 6. Соціальні функції культури та ефективність державної культурної політики.</p> <p>Тема 7. Культурна політика та політичний розвиток.</p> <p>Тема 8. Сутність та пріоритети розвитку державної культурної політики.</p> <p>Тема 9. Культурна політика і сучасні управлінські підходи.</p> <p>Тема 10. Економічні особливості та нормативно-правова база культурного розвитку.</p> <p>Тема 11. Особливості формування культурної політики.</p> <p>Тема 12. Особливості реалізації культурної політики.</p> <p>Тема 13. Культурна політика та регіональний розвиток.</p> <p>Тема 14. Кадрова політика у сфері культури.</p> <p>Тема 15. Культурні та креативні індустрії: поняття, структура та роль у розвитку держави.</p> <p>Тема 16. Підсумки та перспективи розвитку культурної політики.</p> <p>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</p>
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін бакалаврського рівня вищої освіти ОПП «Соціокультурна діяльність», «Історія зарубіжної культури», «Історія української культури», «Вступ до фаху», «Національний культурний продукти», «Іміджологія». Існує тісний зв'язок курсу зі спорідненими дисциплінами: «Філософія», «Історія».

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання навчальної дисципліни</p>	<p>Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами й технологіями: 1) методи проблемного навчання та дискусійні технології (дебати, «акваріум», проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда), бінарна лекція); 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозкова атака», «аналіз ситуацій», дискусія, рольова гра, експрес-конференція, кейс-технологія тощо); 3) навчання в команді, навчання в малих групах; 4) ситуаційного навчання (кейс-метод, ділова гра); 5) дослідницького навчання (лекція-діалог, практичне заняття з індивідуальною і груповою роботою, практичне заняття «круглий стіл»); 6) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відеопідтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів фахівців).</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Internet, фліпчарт, кольорові маркери. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.</p>
<p>Література для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих.</p> <p>ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вітман К. М. Державне регулювання міжнаціональних відносин : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти / К. М. Вітман, Т. М. Краснопольська. Одеса : Фенікс, 2021. 40 с. 2. Гіп Г. Менеджмент мистецтв. Підприємницький стиль / Переклав Б. Шумилович. Львів : Літопис, 2008. 360 с. 3. Гуманітарна політика Української Держави в новітній період : Монографія / ред. .С. І. Здіорук. Київ: НІСД, 2006. 403с. 4. Економічний аналіз реалізації соціально-гуманітарної політики України : монографія / за заг. ред. І. В. Розпутенка. Київ: НАДУ, 2008. 124 с. 5. Законодавча база галузі культури. URL: https://uccs.org.ua/zakonodavcha-baza-haluzi-kultury/ 6. Кримський С. Б., Павленко Ю. В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ: Фенікс, 2007. 315 с. 7. Культура і гроші / Пер. з нім. О. Кислюка. Київ : Юніверс, 2009. 176 с. 8. Культурна політика України : національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. Київ : НІСД,

2012. 64 с.

9. Мельник С., Черничко С. Етнічне та мовне розмаїття країни. Аналітичний огляд ситуації : монографія. Ужгород: ПоліПринт, 2010. 164 с. URL: <http://real.mtak.hu/128600/>
10. Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика: навч. посіб. / С. В. Овчаренко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. 152 с.
11. Скуратівський В., Трощинський В., Чукут С. Гуманітарна політика в Україні : навч. посіб. Київ : Вид- тво УАДУ; Вид-во «Міленіум», 2002. 262 с.
12. Сушко А. І. Гуманітарна політика держави : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. І. Сушко, Е. В. Мамонтова, Т. М. Краснопольська ; НУ «ОЮА» ; каф. політ. теор. Одеса, 2022. 48 с. URL : <https://doi.org/10.32837/11300.19108>
13. Хрящевська Л. М. Етнонаціональна політика в Україні в період незалежності : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. М. Хрящевська. Миколаїв : Вид. дім «Гельветика», 2016. 208 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

14. Афонін Е. А., Бандурка О. М., Мартинов А. Ю. Велика розтока (глобальні проблеми сучасності: соціально-історичний аналіз) / Е.А Афонін, О.М.Бандурка, А.Ю.Мартинов. Київ : Видавець ПАРАПАН, 2002. 352 с.
15. Багатокультурність і освіта. Перспективи запровадження засад полікультурності в системі середньої освіти України. Аналітичний огляд і рекомендації. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_3.php
16. Бакурова А.В. Концепція моделювання самоорганізації соціально-економічних систем. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/dtr/ep/2010_2/files/EC210_04.pdf
17. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / І.Д. Безгін. Київ : АРТeК, 2005. 346с.
18. Безклубенко С.Д. Політекономія мистецтва / С.Д. Безклубенко. Київ : ДАКККиМ, 2003. 186 с.
19. Бех В. Гуманітарна політика держави – засіб злагоди в городянському суспільстві. Український центр політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua147>
20. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, З. О. Безвершук, Л. М. Новохатько. URL: http://pidruchniki.com.ua/15840720/kulturologiya/ukrayinska_kultura_v_yevropeyskomu_konteksti_bogutskiy_yup
21. Гавриленко І. Концепції та моделі здійснення культурної дипломатії. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 56 Міжнародні відносини. 2014. Вип. 1. С. 5-9.
22. Гриценко О. Роздержавлення в культурі: світовий досвід та українські реалії. УЦКД. URL:

http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_2a.php

23. Дослідження проблем трансформації культурної сфери та шляхів реалізації ключової ролі культури в соціально-економічному розвитку сучасної України / ред.-упоряд. О. А. Гриценко. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2009-10.php
24. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств. Київ, 2009 574 с.
25. Гриценко О. А., Солодовник В. В. Аналіз досвіду державного протекціонізму щодо культурних індустрій у світі й в Україні та розробка відповідних рекомендацій URL: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2003_3.php
26. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1.php
27. Гуманітарна політика Української Держави в новітній період: монографія / ред.. С. І. Здіорук. Київ : НІСД, 2006 403 с. URL: <http://www.niss.gov.ua/book/Zdioruk2/index.htm>
28. Дзоз В. О. Гуманітарна політика: необхідність наукового прогнозування. Мультиверсум. Філософський альманах. 2006. № 52. Київ : Центр духовної культури. URL: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_52/Dsos.htm
29. Дзоз В.О. Гуманітарна політика держави як відповідь викликам сучасного суспільного розвитку. URL: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_46/Dsos.htm
30. Дослідження проблем трансформації культурної сфери та шляхів реалізації ключової ролі культури в соціально-економічному розвитку сучасної України / ред.-упоряд. О.А.Гриценко. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2009-10.php
31. Економічний аналіз реалізації соціально-гуманітарної політики України : монографія / за заг. ред. І.В.Розпутенка. Київ : НАДУ, 2008. 124 с.
32. Копієвська О. Культурна функція держави в контексті національного державотворення : монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2010. 272 с.
33. Кормич Л. І. Стратегія розвитку України та регіональна специфіка : навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / Л. І. Кормич, Т. М. Краснопольська, А. В. Пехник ; НУ «ОЮА»; каф. політ. теор. Одеса, 2022. 59 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.19098>
34. Кравченко О. Ідеологічні стратегії державної культурної політики України. Култура України. Вип. 48. 2015. С. 184-195.
35. Кримський С.Б., Павленко Ю.В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ : Фенікс, 2007. 315 с.
36. дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І. Б. Матяш, В. М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.
37. Культурна політика в Україні. Аналітичний огляд / Гол. ред. О. Гриценко URL: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2007_s1.php
38. Культурна спадщина як складова державної освітньо-виховної політики в Україні : [колект. монографія]. Ніжин : Лисенко М. М ., 2019. 294 с.

39. Куць О. М., Заблоцький В. В. Мовна політика в Україні: аналіз та впровадження: монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 300 с.
40. Мицик Л. Новітні тенденції публічної і культурної дипломатії навчально- методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 57 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/2786>
41. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. С. 77-83.
42. Олійник О. С. Індустріалізація культури: теоретична розвідка / О. С. Олійник. К.: ДАКККиМ, 2008. 174 с.
43. Пасько Я.І. Соціальна держава і громадянське суспільство: співпраця versus протистояння: монографія. Київ : Парапан, 2008. 270 с.
44. Пироженко В. О. Гуманітарна складова національної безпеки: предмет дослідження та коло основних проблем. Стратегічна панорама. 2005. № 2. С. 27–35.
45. Подаєнко Ю.Л. Європейський досвід реалізації культурної дипломатії: специфіка та перспективи подальшого розвитку. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Сер. Політологія. 2014. Т. 230, Вип. 218. С. 48-53.
46. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. Київ : НІСД, 2016. 92 с.
47. Проскуріна М.О. Креативні індустрії, як фактор економічної безпеки країни / М. О. Проскуріна. Вісник Одеського національного університету. Т. 22. Вип. 6, 2015. Серія «Економіка». С. 56 – 60.
48. Проскуріна М.О. Місце культурних індустрій в системі національного господарства України /М.О. Проскуріна. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2016. Вип. 16. С. 29-32.
49. Роузфілд С. Порівнюємо економічні системи. Культура, багатство та влада в ХХІ столітті / Пер. з англ. В.Вишенська. Київ : К.І.С., 2005. 368 с.
50. Свідзинський А. Самоорганізація і культура. Київ,1999. 178 с.
51. Сила децентралізації. Україна: звіт з людського розвитку за 2003 рік. Київ : UNDP, 2004. 136 с.
52. Фукуяма Ф. Соціальний капітал. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n53texts/fukuyama.htm>
53. Чупрій Л. Концептуальні засади політики національної безпеки Української держави в гуманітарній сфері. Політичний менеджмент. 2013. № 1-2. С. 35-41.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

54. British Council (Culture & Policy). URL:

<https://www.britishcouncil.org>

55. Council of Europe. URL: <https://www.coe.int>
56. The Compendium of Cultural Policies and Trends. URL: URL: <https://www.culturalpolicies.net>
57. The Conversation (Culture & Policy). URL: <https://theconversation.com>
58. Creative Economy / Cultural Trends. URL: <https://www.tandfonline.com>
59. Culture Action Europe. URL: <https://cultureactioneurope.org>
60. European Union (Culture). URL: <https://culture.ec.europa.eu>
61. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com>
62. IFACCA (International Federation of Arts Councils and Culture Agencies). URL: <https://ifacca.org>
63. Open Cultural Studies / Journal of Cultural Policy (через академічні платформи та університетські бібліотеки)
64. ResearchGate. URL: <https://www.researchgate.net>
65. UNESCO. URL: <https://www.unesco.org>
66. Міністерство культури України. URL: <https://mincult.gov.ua>
67. Український культурний фонд (УКФ). URL: <https://ucf.in.ua>
68. Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. URL: <https://arts.gov.ua>
69. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
70. Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>
71. Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка. URL: <https://lnulibrary.lviv.ua>
72. Електронний репозитарій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua>
73. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
74. Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_komity?pidid=3005
75. Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua>
76. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
77. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ). URL: <https://nakkkim.edu.ua>
78. Національна академія наук України. URL: <https://www.nas.gov.ua>
79. Національна академія мистецтв України. URL: <https://academia.gov.ua>
80. Український інститут. URL: <https://ui.org.ua>
81. Український інститут книги. URL: <https://book-institute.org.ua/uk>
82. Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua>

	<p>83. Український державний інститут культурної спадщини. URL: https://www.spadshina.org.ua</p> <p>84. Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка. URL: http://www.knpu.gov.ua</p> <p>85. Український центр культурних досліджень. URL: http://uccs.org.ua</p> <p>86. Асоціація культурних індустрій. URL: http://culture.in.ua</p> <p>87. Мистецький арсенал. URL: https://artarsenal.in.ua</p> <p>88. Довженко-центр. URL: https://dovzhenkocentre.org</p> <p>89. Britannica. URL: https://www.britannica.com</p> <p>90. Internet Encyclopedia of Ukraine. URL: https://www.encyclopediaofukraine.com</p> <p>91. Закон України «Про академічну доброчесність» № 4742-IX від 25 грудня 2025 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text</p> <p>92. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Офіційний сайт МОН України. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf</p> <p>93. Semantic Scholar. AI-Powered Research Tool. URL: https://www.semanticscholar.org</p> <p>94. Search Consensus: AI Search Engine for Research. URL: https://consensus.app/search</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за поточне оцінювання на практичних заняттях, оцінки за модульний контроль, СРС та ІНДР. Максимальна оцінка становить 100 балів.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях (поточне тестування, опитування, виступи тощо), модульному контролю, захисті ІНДР та перевірки СРС. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час аудиторних занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін. Модульний контроль проходить у формі тестування у додатку Microsoft Forms або системі Moodle.</p> <p>Згідно Положення щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, студентам, які пройшли навчання на освітніх платформах Prometheus, Coursera, або у Осінній школі, яка проводиться на факультеті культури і мистецтв з ініціативи кафедри соціокультурного менеджменту у рамках проекту «Креативні індустрії: європейський досвід (Eucreat)», що реалізується за підтримки Європейського союзу в рамках модуля Жана Моне програми «Еразмус+», та представили сертифікати, перезараховуються бали під час підсумкового модулю відповідних дисциплін.</p>

Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
Критерії оцінювання		5 балів
студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	5	
студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	4	
студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	3	
студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	2	
студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	1	
студент не готовий до заняття.	0	
2. Самостійна робота студентів (СРС)		
Критерії оцінювання		
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт) Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (виконанні модульного контролю).	20	
3. Індивідуальна робота студентів (ІНДР)		
Критерії оцінювання		10 балів
▪ робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	8-10	
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	4-7	
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	1-3	
▪ робота не виконана або не захищена	0	

4. Модульний контроль	
Критерії оцінювання	35 балів
<p>1. Перший рівень (10 завдань) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється 0,5 бала. (максимально $10 \times 0,5 = 5$ балів).</p> <p>2. Другий рівень (6 завдань) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється 3 бали. (максимально $6 \times 3 = 18$ балів).</p> <p>3. Третій рівень (2 завдання) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях потрібно дати визначення, навести класифікацію, зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Оцінювання завдань третього рівня 6 балів (максимально $2 \times 6 = 12$ балів).</p>	35 балів

Поточний та модульний контроль			
Практичні заняття (35 балів)	Індивідуальна робота студента (ІНДР) (10 балів)	Самостійна робота або навчання у неформальній освіті (20 балів)	Модульний контроль (35 балів)
<i>100 балів</i>			

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90-100	5	відмінно	зараховано
B	81-89	4	дуже добре	
C	71-80		добре	
D	61-70	3	задовільно	
E	51-60		достатньо	
FX	21-50	2	незадовільно	не зараховано
F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

<p>Дотримання умов доброчесності</p>	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/</p> <p>Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/ .</p>
<p>Навчання іноземною мовою</p>	<p>У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали та джерела англійською мовою. Частково навчальний матеріал вивчається англійською мовою (фрагментарно). Враховуючи студентоцентрований підхід, за бажанням здобувачів вищої освіти, допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.</p>
<p>Позааудиторні заняття</p>	<p>Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувача.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню навчальної дисципліни.</p>

**СХЕМА КУРСУ
«Культурна політика»**

Тиждень семестру. / години	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література, ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи культурної політики					
1/2	<p>Тема 1. Духовний розвиток нації: міжнародний тавітчизняний контексти. Поняття духовності, гуманізму, гуманітарного розвитку. Конституція України та її основні положення. Свобода людини, всебічний розвиток народу. Концепція сталого розвитку народу. Напрями розвитку державної політики у світі. Глобалізація та гуманітарний розвиток України. Пріоритети та завдання державної політики у гуманітарній сфері.</p>	лекція	<p>Українська Національна Ідея як духовно-інтелектуальний код соборності народу: етнічний, інтеграційний та цивілізаційний вектори (матеріали круглого столу) / за ред. В.С. Кравціва; НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 2011. – 60 с.</p> <p>Кочура Н. Ціннісні домінанти духовної культури українства. URL: https://social-science.uu.edu.ua/article/1178</p> <p>Духовність. Культура. Виклики сьогодення. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (м. Львів, 21-22 квітня 2017р.). – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2017. – 218 с.</p>	Опрацювання теоретичних понять. Аналіз нормативно-правових документів. Підготувати коротке есе (1–2 сторінки). Здійснити порівняльний аналіз напрямів гуманітарної або культурної політики України та однієї з європейських країн (на вибір).	1 тиждень
1/2	<p>Тема 1. Духовний розвиток нації: міжнародний тавітчизняний контексти. Визначити 3–5 ключових пріоритетів державної політики України у гуманітарній сфері; обґрунтувати їх актуальність у сучасних умовах. Написати коротку рефлексію (½ сторінки) на тему: «Яке значення має духовний розвиток нації для особистісного розвитку громадянина?»</p>	практ.			

2/2	<p>Тема 2. Поняття «культурна політика»: особливості визначення. Культура як системоутворюючий фактор розвитку держави. Наукові підходи у вивченні культурної політики. Політична концепція культури. Суспільна концепція культури. Взаємозв'язок «духовна культура духовне виробництво». Специфіка дефініцій поняття «культурна політика». Філософські основи загальної теорії культури. Визначення культури держави. Визначення національної культури. Законодавче визначення культури. Культурна політика як динамічний процес, що відображає єдність культурного розвитку і суспільної свідомості.</p>	лекція	<p>Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / І.Д.Безгін – К.: АРТЕК. 2005. 346 с. Безклубенко С. Про поняття культура та культуру визначення понять. Культура і мистецтво у сучасному світі: Зб. наук. пр. – К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2013. – № 14. – С. 6-13. Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика: навч. посіб. / С. В.Овчаренко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с.</p>	<p>Опрацювати наукові та нормативно-правові джерела й підготувати короткі визначення (5–7 рядків) таких понять: культура як системоутворюючий фактор розвитку держави; культурна політика; духовна культура; духовне виробництво; національна культура. Охарактеризувати наукові підходи до вивчення культурної політики, зокрема: політичну концепцію культури; суспільну (соціальну) концепцію культури.</p>	1 тиждень
2/2	<p>Тема 2. Поняття «культурна політика»: особливості визначення. Питання для дискусії: чому поняття «культурна політика» не має єдиного універсального визначення? яку роль відіграє культура як системоутворюючий фактор розвитку держави? чи може існувати держава без цілеспрямованої культурної політики? Проаналізувати взаємозв'язок: «духовна культура – духовне виробництво».</p>	практ.			
3/2	<p>Тема 3. Основні концепції культурної політики 1. Поняття та еволюція культурної політики ○ Виникнення терміна «культурна політика» ○ Основні етапи формування культурної політики у ХХ–ХХІ ст. 2. Основні концепції культурної політики ○ Культура як ресурс розвитку ○ Культура як суспільне благо ○ Культура як інструмент ідентичності та соціальної інтеграції ○ Культура як чинник політичного та економічного розвитку 3. Принципи та підходи до формування</p>	лекція	<p>Бакальчук В.О. Концептуальні основи культурної політики Європи та Юнеско. URL: https://www.libr.dp.ua/text/sp_2008_4_7.pdf Концепція нової національної культурної політики України. URL: https://www.kultura.org.ua/wp-content/uploads/FINALConcept_Road-Map_UA_Culture-Coding-EaP.pdf Матарассо Ф., Лендрі Ч. Пошук рівноваги: двадцять одна стратегічна дилема культурної політики. – К.: British Council. Ukraine, 2005. – 31 с.</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу і підготувати короткі визначення (3–5 рядків) таких понять: національна культурна політика; централізована культурна політика; нові напрями культурної політики; модель культурної політики; класифікація культурних політик. Опрацювати розвиток культурної політики у другій половині ХХ ст.</p>	1 тиждень

	<p>національної культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Державний підхід ○ Громадянський підхід ○ Партнерська модель (держава – громада – бізнес) <p>4. Роль культурної політики у сучасному суспільстві</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Вплив на соціальні процеси <p>Взаємозв'язок культурної політики і демократії</p>				
3/2	<p>Тема 3. Основні концепції культурної політики</p> <p>Фронтальне обговорення питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що розуміється під концепцією культурної політики? • Які чинники впливають на формування концепцій культурної політики? • Чому існує множинність підходів до культурної політики? <p>Завдання для кожної малої групи: Проаналізувати одну з концепцій культурної політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • культура як суспільне благо; • культура як інструмент ідентичності; • культура як ресурс соціально-економічного розвитку; • культура як чинник політичної інтеграції. <p>Скласти порівняльну таблицю (індивідуально або в парах), у якій відобразити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • цілі культурної політики в межах різних концепцій; • інструменти реалізації; • очікувані соціальні результати. 	практ.			
4/2	<p>Тема 4. Моделі культурної політики: національний і зарубіжний досвід</p> <p>1. Поняття моделі культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Основи класифікації моделей ○ Критерії розрізнення моделей (роль держави, фінансування, інституції) 	лекція	<p>Культурна політика України: національна модель у європейському контексті. Київ, 2018. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf</p> <p>Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті :</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу та підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> • модель культурної політики; • централізована модель культурної 	1 тиждень

	<p>2. Централізована модель культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Характерні риси ○ Переваги та обмеження ○ Історичні приклади <p>3. Децентралізована модель культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Принципи організації ○ Роль місцевих громад ○ Приклади реалізації <p>4. Змішані моделі культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Європейський досвід ○ Поєднання державної підтримки та ринкових механізмів <p>5. Порівняльний аналіз моделей культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Сильні та слабкі сторони різних моделей ○ Актуальність для сучасної України 		<p>аналіт. доп. К. : НІСД, 2012. – 64 с.</p> <p>Копієвська О. Р. Державна культурна політика: Сучасні концепції та підходи. Актуальні проблеми держави і права. 2020. Вип.26. С. 100-107.</p> <p>Костира І. Сучасні політико-ідеологічні пріоритети управління культурою в Україні : навч. посіб. /І. Костира. – К. : Знання, 2011. – 160 с.</p> <p>Культурна політика останньої декади: як жити з постійно відкритим вікном можливостей. URL: https://lb.ua/culture/2019/12/23/445542_kulturalna_politika_ostanno.html</p> <p>UNESCO (2021). Cultural Policy Highlights. URL: https://www.unesco.org/en/articles/cultural-policy-highlights</p>	<p>політики;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● децентралізована модель культурної політики; ● змішана модель культурної політики; ● державне та недержавне фінансування культури <p>Проаналізувати положення Закону України «Про культуру» щодо реалізації державної культурної політики.</p>	
4/2	<p>Тема 4. Моделі культурної політики: національний і зарубіжний досвід</p> <p>Питання для колективного обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Що таке модель культурної політики? ● Які критерії використовуються для класифікації моделей культурної політики? ● Чому жодна модель не є універсальною? <p>Робота в малих групах: (3–4 чол.)</p> <p>Проаналізувати одну з моделей культурної політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● національна модель культурної політики України; ● американська модель культурної політики; ● європейська змішана модель культурної політики; ● централізована модель культурної політики. <p>Індивідуально або в парах скласти порівняльну</p>	практ.			

	<p>таблицю, в якій відобразити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ключові характеристики різних моделей культурної політики; • їхній вплив на доступність культури; • можливість адаптації зарубіжного досвіду в Україні. 				
5/2	<p>Тема 5. Структура культури та культурний простір держави. Складові культурного простору держави. Поняття єдиного культурного простору. Культурний простір як система.. Варіації культурних форм залежно від соціального, історичного, географічного розподілу (морфологія культури). Матеріальна і духовна культура. Культура як цілісне явище. Структура та рівні культури: освіта, наука, мистецтво, література, міфологія, мораль, політика, право, релігія. Форми організації культури.</p>	лекція	<p>Болотова В.О. Соціологія культури: конспект лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія»/ В.О. Болотова. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 104 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31594/1/prohramy_2017_Sotsiolohiia_kultury.pdf Культура і гроші / пер. з нім. О.Кислюка. К.: Юніверс, 2009. 176 с. Культурні і креативні індустрії: історія, теорія та сучасні практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 квітня 2017 р.). Київ, 2017. 160 с. Недзельський Р. Розвиток національного культурного простору в умовах трансформаційних змін сучасності. DOI: https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.181562 Попович О. Соціальні функції культури та місце компенсаційно-креативної функції серед них / О. Попович // Схід. - 2014. - № 1. - С.193-198. Проскуріна М.О. Креативні індустрії, як фактор економічної безпеки країни. Вісник Одеського національного університету. Том 22. Вип. 6. 2015. Серія «Економіка». – С. 56–60.</p>	<p>Опрацювати навчальну та наукову літературу і підготувати короткі визначення (3–5 рядків) таких понять: культурний простір держави; єдиний культурний простір; морфологія культури; матеріальна культура; духовна культура; цілісне явище культури. Скласти короткий список основних форм організації культури (інституційних і неформальних) та охарактеризувати кожну.</p>	1 тиждень
5/2	<p>Тема 5. Структура культури та культурний простір держави Обговорити з викладачем і студентами: Що таке культурний простір держави? Чому культура вважається цілісним явищем? Як різні рівні культури (освіта, наука, мистецтво, мораль, релігія) взаємодіють між собою? Створити схему культурного простору держави, включаючи: рівні культури; форми організації культури; взаємозв'язки між</p>	практ.			

	матеріальною та духовною культурами. Підготувати коротку її презентацію (3–5 хв), пояснюючи структуру і ключові елементи.				
6/2	Тема 6. Соціальні функції культури та ефективність державної культурної політики. Основні види і сфери культурної діяльності. Соціальні функції культури і які вони виконують ролі в державі. Вплив культури впливає на соціальний розвиток суспільства. Критерії ефективності культурної політики. Оцінка результативності державної культурної політики. Соціальні функції культури і культурна політика держави. Вплив сучасних викликів на ефективність культурної політики в державі.	лекція	Актуальні проблеми формування державної культурної політики: Аналітична записка. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/aktualni-problemi-formuvannya-derzhavnoi-kulturnoi-politiki Соціальні функції культури. URL: https://studfile.net/preview/1852752/page:6/ Функції культури як суспільного явища. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/culture/12061/#google_vignette	Опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу і підготувати короткі визначення (3–5 рядків) таких понять: соціальні функції культури; сфери культурної діяльності; ефективність культурної політики; результативність державної культурної політики. Скласти структуровану таблицю , у якій зазначити: основні види культурної діяльності (освітня, мистецька, наукова, розважальна тощо); сфери застосування культури (освіта, наука, мистецтво, ЗМІ, релігія, політика); приклади реалізації в Україні чи за кордоном.	1 тиждень
6/2	Тема 6. Соціальні функції культури та ефективність державної культурної політики Обговорити з викладачем і студентами: Що таке соціальні функції культури? Як культура впливає на соціальний розвиток суспільства? Чим відрізняється ефективність культурної політики від її результативності? Проаналізувати одну або дві соціальні функції культури (наприклад, освітню, моральну, політичну, економічну, інтегративну). Завдання групи: визначити конкретні приклади реалізації цієї функції в Україні чи іншій країні; пояснити вплив на розвиток суспільства; підготувати коротку усну презентацію (3–5 хв).	практ.			
7/2	Тема 7. Культурна політика та політичний розвиток. Політична система суспільства. Політична участь та політична діяльність діячів культури.	лекція	Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків : методичні матеріали до курсу / Амельченко Н., Герашенко О., Гомза І. [та ін.] ; Український культурний фонд, Школа політичної аналітики	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу та підготувати короткі визначення (3–5 рядків) таких понять: політичний	1 тиждень

	Культурна політика і її роль у формуванні громадянської позиції. Митець в політико-управлінському процесі. Державна культурна політика як професійна діяльність.		НаУКМА. - [Київ : Пульсари], 2020. - 88 с. / Політична ідеологія та культура: реферат. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/17568/ Фесенко Н. Політика держави у сфері культури: імплементація закордонного досвіду на українські терени. Державне будівництво. - 2008. - № 2. Черепанин В. Сучасне мистецтво і політичне: проблеми взаємовпливу. Наукові записки НаУКМА. - 2006. - Т. 49 : Теорія та історія культури. С. 87-93. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7685/Cherepanyn_Suchasne_mystetstvo_i_politychne.pdf	розвиток, політична культура, ідеологія, культурна ідентичність. Підготувати письмову відповідь (½–1 сторінка) на тему: «Взаємозв'язок культурної політики та політичного розвитку держави». Здійснити порівняльний аналіз культурної політики демократичних та авторитарних держав.	
7/2	Тема 7. Культурна політика та політичний розвиток. Питання для обговорення: Як культурна політика впливає на політичну культуру суспільства? Чи може культура бути інструментом політичного розвитку? Де проходить межа між культурною політикою та ідеологічним впливом? Проаналізувати одну з моделей взаємодії культури та політики: <ul style="list-style-type: none"> • культура як ресурс демократизації; • культура як інструмент політичної мобілізації; • культура як засіб легітимації влади; • культура як простір громадянського діалогу. Результат: коротка усна презентація (3–5 хв).	практ.			
Змістовний модуль 2. Механізми формування та реалізації культурної політики					
8/2	Тема 8. Сутність та пріоритети розвитку державної культурної політики 1. Поняття та значення культурної політики <ul style="list-style-type: none"> ○ Культурна політика як складова державної політики ○ Роль культури у соціальному та гуманітарному розвитку держави 2. Цілі державної культурної політики <ul style="list-style-type: none"> ○ Збереження культурної спадщини ○ Формування національної та громадянської 	лекція	Буценко О. Комpendіум культурних політик і тенденцій в Європі: профіль України, 2011. URL: http://www.culturalpolicies.net/download/ukraine_022011.pdf Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1.php Культурна політика Великої Британії. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_3.php	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовані джерела та підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять: <ul style="list-style-type: none"> • державна культурна політика; • пріоритети культурної політики; • культурна спадщина; • культурна ідентичність; • культурні та креативні індустрії. Знайти основні напрями	1 тиждень

	<p>ідентичності</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Забезпечення доступу до культурних благ ○ Підтримка культурного різноманіття та творчості <p>3. Міжнародний вимір культурної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Основні міжнародні документи у сфері культури ○ Значення «Декларації Мехіко щодо політики у сфері культури» 		<p>Культурна політика Європейського Союзу. URL: http://www.viche.info/journal/772/Культурна</p> <p>політика Німеччини. URL: http://www.ji.lviv.ua/n19texts/mazuryk.htm</p> <p>Культурна політика Східної Європи. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_5.php</p> <p>Культурна політика Франції. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_4.php</p> <p>Культурна політика Японії. URL: http://www.zpu-journal.ru/zpu/contents/2009/2/Moshniaga/7.pdf</p> <p>Культурна політики США. URL: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_2.php</p> <p>Панченко В.І. Художнє життя суспільства // Естетика: підручник / За заг.ред. Л.Т.Левчук. – 2-ге вид. – К.: Вища школа, 2005. – С.390-402.</p>	<p>розвитку державної культурної політики та:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити 4–5 ключових пріоритетів; <p>обґрунтувати їх актуальність у сучасних умовах (глобалізація, цифровізація, соціальні виклики).</p>	
8/2	<p>Тема 8. Сутність та пріоритети розвитку державної культурної політики</p> <p>Фронтальні питання для обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що таке державна культурна політика і яка її роль у суспільстві? • Які чинники впливають на формування пріоритетів культурної політики? • Які сучасні виклики повинні враховувати пріоритети розвитку культури? <p>Робота в малих групах (3-4 групи):</p> <p>Завдання для групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати сучасні напрями державної культурної політики; • визначити 4–5 ключових пріоритетів розвитку культурної сфери; • підготувати коротку презентацію (3–5 хв), де кожен пріоритет обґрунтовано з точки зору соціального, економічного або культурного впливу. 	практ.			
9/2	<p>Тема 9. Культурна політика і сучасні управлінські підходи</p> <p>1. Сучасні моделі культурної політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Централізована, децентралізована та змішана 	лекція	<p>Кравченко О.В. Типологізація культурної політики: теоретичні альтернативи. Культура України. 2012. Вип. 36. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_20</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовані джерела і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять:</p>	І тиждень

	<p>моделі</p> <p>2. Сучасні тенденції управління культурною сферою в Україні:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Партнерство держави, бізнесу та громадянського суспільства ○ Нові підходи до фінансування культури ○ Цифровізація та інновації у культурній політиці <p>3. Пріоритетні напрямки розвитку культурної політики у світі</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Розвиток культурної інфраструктури ○ Розвиток культурних і креативних індустрій ○ Інтеграція культури у сталий розвиток 		<p>17/ku/kultura36/05.pdf</p> <p>Сазонова Т.О., Запорожець М.О., Носенко І.О. Культура управління в сучасних умовах. URL: https://www.market-infr.od.ua/journals/2022/66_2022/26.pdf</p> <p>Саракун Л. П. Культурна політика сучасної України: монографія / Л. П. Саракун. Ніжин, 2016. 205 с.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● сучасні управлінські підходи у культурі; ● стратегічне управління культурою; ● децентралізація культурного управління; ● державне, приватне та партнерське управління культурною сферою; ● інноваційні та цифрові інструменти управління культурою. <p>Скласти коротку таблицю (1 сторінка) із порівнянням:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● централізованого управління; ● децентралізованого управління; ● партнерського управління (державний – приватний – громадський сектор). <p>У таблиці зазначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● основні характеристики моделей; ● переваги та недоліки; ● приклади з України або зарубіжних країн. 	
9/2	<p>Тема 9. Культурна політика і сучасні управлінські підходи</p> <p>Фронтальні питання для обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Що таке сучасні управлінські підходи у сфері культури? ● Які чинники впливають на ефективність управління культурною політикою? ● Чим відрізняється централізоване, децентралізоване та партнерське управління культурою? <p>Завдання для малих груп:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● вибрати одну модель управління культурою: централізовану, децентралізовану або партнерську; ● проаналізувати ключові характеристики моделі, переваги та обмеження; ● підготувати коротку презентацію (3–5 хв), де 	практ.			

	навести приклади реалізації цієї моделі в Україні або за кордоном.				
10/ 2	Тема 10. Економічні особливості та нормативно-правова база культурного розвитку. Взаємовпливи культури та економіки: ціннісний аспект. Принцип взаємодоповненості економічних і культурних аспектів. Поняття культурна економіка. Особливості державного політики в сфері культури. Організація і координація в державному управлінні. Перелік нормативно-правових актів Міністерства культури України. Коротка характеристика нормативно-правових актів.	лекція	Аналітична доповідь “Економічна привабливість української культури”. К.: ФОП Лопатіна О. О., 2019. — 112 с. Бураковський І. Культура - це такий самий вид економічної діяльності, як і всі інші. URL: http://www.ier.com.ua/ua/publications/comments Косарчин М. Взаємовпливи культури та економіки: ціннісний аспект. https://zbruc.eu/node/80551 Кубіній Н., Завадяк Р., Белень М. Культура, туризм та економіка як триумвірат стратегічного розвитку регіону. URL: http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/467 Культура і економіка – взаємопов’язані речі. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/kultura-i-ekonomika-vzayemopovyazani-rechi-zrostannya-ekonomiki-dozvolyaye-beregti-i-primnozhuвати-kulturne-nadbannya-glava-uryadu Притуп О. Нормативно-правове забезпечення культурного розвитку України: регіональний аспект. <i>Теоретичні та прикладні питання державотворення.</i> - 2014. - Вип. 15. - С. 100-111. Фесенко Н. Державне регулювання розвитку культури на регіональному рівні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми держ. упр.»/Н.Фесенко; Харків. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.—Х., 2006. – 18 с.	Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовану літературу і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять: культурна економіка; фінансування культури; державна та недержавна підтримка культури; нормативно-правова база культурного розвитку. Ознайомитися з основними законодавчими документами (Закон України «Про культуру», стратегія розвитку культури, міжнародні угоди та стандарти ЮНЕСКО). Підготувати письмовий аналіз (½ сторінки) за питаннями: • Які механізми підтримки культури закріплені у законодавстві? • Які нормативні положення забезпечують розвиток культурної сфери на державному та регіональному рівнях? • Як законодавство враховує економічні аспекти розвитку культури?	1 тиждень
10/ 2	Тема 10. Економічні особливості та нормативно-правова база культурного розвитку. Фронтальні питання для обговорення: • Які основні джерела фінансування культури в Україні? • Яка роль держави, бізнесу та громадянського суспільства у фінансуванні культурної сфери? • Як законодавство впливає на розвиток культурної інфраструктури та креативних	практ.			

	<p>індустрій?</p> <p>Ознайомитися з положеннями Закону України «Про культуру» або державної стратегії розвитку культури.</p> <p>Визначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • механізми підтримки культури, передбачені законодавством; • фінансові та організаційні інструменти розвитку культурної сфери; • особливості регіонального та місцевого управління. <p>Робота в малих групах: джерела фінансування культури</p> <p>Кожна група складає перелік джерел фінансування культурної сфери:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ державний бюджет (національний і місцевий); ○ приватні інвестиції та спонсорство; ○ гранти, міжнародні та громадські ініціативи. <p>Для кожного джерела вказати переваги, недоліки та приклади використання.</p> <p>Результат: усна презентація або таблиця на дошці.</p>				
11/2	<p>Тема 11. Особливості формування культурної політики.</p> <p>Мета формування культурної політики.</p> <p>Фактори, що впливають на формування культурної політики.</p> <p>Процес формування культурної політики.</p> <p>Національні та зарубіжні практики.</p>	лекція	<p>Актуальні проблеми формування державної культурної політики". Аналітична записка.</p> <p>URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/aktualni-problemi-formuvannya-derzhavnoi-kulturnoi-politiki</p> <p>Культурна політика та особливості її формування в Україні. URL: https://studfile.net/preview/2448241/page:29/</p> <p>Культурна політика в Україні : аналітичний огляд / О. А. Гриценко, Г. О. Андрес, І.С. Булкіна та ін.; ред.-упоряд. : О. А. Гриценко : Укр. центр культ. дослідж. – К. :УЦКД, 2017. – 160 с.</p> <p>Сушко А.І. Політика держави у формуванні культури громадянського суспільства: вибір стратегії. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/43_2011/4.pdf</p> <p>European Stormy Times. Nature and humans: Cultural courage for change.. (2022) EU Member States’ experts’</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовану літературу і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> • культурна політика; • стратегічні пріоритети культурної політики; • державне та недержавне управління культурою; • глобалізація та культурна політика; • інструменти та механізми формування культурної політики. <p>Скласти таблицю або короткий структурований текст для порівняння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процесу формування культурної політики в Україні та однієї зарубіжної країни (наприклад, США, 	1 тиждень

			<p>report. URL https://culture.ec.europa.eu/news/eu-experts-publish-proposals-to-harness-the-power-of-culture-for-sustainable-development</p> <p>State of the arts Cultural policies : Mapping a field in the process of reinvention. April 22, 2021. Analysis. Zurich Center for Creative Economies.</p> <p>https://creativeeconomies.com/mapping-field-in-the-process-of-reinvention/</p>	<p>країни ЄС);</p> <ul style="list-style-type: none"> • механізмів прийняття рішень; • пріоритетів та стратегічних цілей; <p>ролі держави, бізнесу та громадянського суспільства.</p>	
11/2	<p>Тема 11. Особливості формування культурної політики.</p> <p>Фронтальні питання для обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що впливає на формування культурної політики? • Які чинники слід враховувати при визначенні стратегічних пріоритетів? • Яка роль держави, громадянського суспільства та бізнесу у формуванні культурної політики? <p>Завдання для малих груп (3-4 групи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • виділити основні фактори, що впливають на формування культурної політики (політичні, економічні, соціальні, глобальні); • оцінити їхній вплив на процес прийняття рішень у культурній сфері; • скласти схему або таблицю взаємозв'язку факторів. 	практ.			
12/2	<p>Тема 12. Особливості реалізації культурної політики.</p> <p>Вступ (поняття реалізації культурної політики; Зв'язок реалізації політики з її формуванням; Мета та завдання ефективної реалізації культурної політики. Механізми реалізації культурної політики. Проблеми та виклики реалізації культурної політики.</p>	лекція	<p>Євмешкіна О. Формування культурної політики України. <u>Актуальні проблеми державного управління</u>. - 2013. - Вип. 1. - С.67-70.</p> <p>Про засади державної регіональної політики: Закон України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text</p> <p>Про схвалення Довгострокової стратегії розвитку української культури - стратегії реформ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119-2016-%D1%80#Text</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовані джерела і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реалізація культурної політики; • механізми реалізації культурної політики; • інструменти культурної політики; • культурні програми та проекти; • моніторинг і оцінка ефективності культурної політики. <p>Ознайомитися з прикладом реалізації культурної політики (державна</p>	1 тиждень

				програма, регіональна стратегія, культурний проєкт). Завдання: <ul style="list-style-type: none"> • визначити мету та завдання ініціативи; • описати механізми та інструменти реалізації; оцінити результати та суспільний вплив.	
12/ 2	Тема 12. Особливості реалізації культурної політики. Фронтальні питання для дискусії: <ul style="list-style-type: none"> • Що означає реалізація культурної політики на практиці? • Які основні суб'єкти реалізації культурної політики? • Чому між формуванням і реалізацією культурної політики можуть виникати розбіжності? Завдання для малих груп: <ul style="list-style-type: none"> • визначити основні механізми реалізації культурної політики (організаційні, правові, фінансові, інформаційні); • пояснити роль кожного механізму; • навести приклади їх застосування в Україні. Результат: схема або таблиця + коротка усна презентація (3–5 хв).	практ.			
13/ 2	Тема 13. Культурна політика та регіональний розвиток. Теоретичні засади регіональної культурної політики. Культура як ресурс регіонального розвитку. Механізми реалізації культурної політики на регіональному рівні. Проблеми та виклики регіонального культурного розвитку. Національний та зарубіжний досвід.	лекція	Дяченко, Н. Державна культурна політика в Україні та її вплив на регіональний розвиток: огляд підходів і методів. <i>V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin 'History of Ukraine. Ukrainian Studies: Historical and Philosophical Sciences</i> . 2016. Вип. 20. С. 88-91. Retrieved from https://periodicals.karazin.ua/uahistory/article/view/6022 Балімова М. Державна культурна політика в Україні: регіональні аспекти. <i>Культура народів Причорномор'я</i> . 2007. № 111. С. 132-136. Євменкіна О. Формування культурної політики України. <i>Актуальні проблеми державного управління</i> . 2013. Вип. 1. С.67-70.	Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовані джерела і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять: <ul style="list-style-type: none"> • регіональна культурна політика; • культурний потенціал регіону; • децентралізація у сфері культури; • локальна культурна ідентичність; • культурна інфраструктура регіону. Ознайомитися з прикладом реалізації культурної політики в одному з регіонів України (область, громада, місто).	1 тиждень

			<p>Про засади державної регіональної політики: Закон України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text</p> <p>Про схвалення Довгострокової стратегії розвитку української культури - стратегії реформ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119-2016-%D1%80#Text</p>	<p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> охарактеризувати культурний потенціал регіону; визначити пріоритети регіональної культурної політики; <p>описати основні інструменти та механізми реалізації.</p>	
13/2	<p>Тема 13. Культурна політика та регіональний розвиток.</p> <p>Фронтальні питання для дискусії:</p> <ul style="list-style-type: none"> Яку роль відіграє культура у розвитку регіонів? Чому децентралізація важлива для реалізації культурної політики? Як культура впливає на формування регіональної ідентичності? <p>Завдання для малих груп:</p> <ul style="list-style-type: none"> обрати один регіон або територіальну громаду України; визначити основні елементи культурного потенціалу (спадщина, традиції, події, інфраструктура); проаналізувати можливості використання цього потенціалу для регіонального розвитку. <p>Результат: схема або коротка усна презентація (3–5 хв).</p>	практ.			
14/2	<p>Тема 14. Кадрова політика у сфері культури.</p> <p>Кадровий потенціал культурної сфери: структура та характеристики.</p> <p>Система підготовки та підвищення кваліфікації кадрів культури.</p> <p>Професійні компетентності фахівців у сфері культури.</p> <p>Державна кадрова політика у сфері культури: цілі та інструменти</p> <p>Проблеми та виклики кадрового забезпечення сфери культури</p> <p>Сучасні тенденції та перспективи розвитку</p>	лекція	<p>Відкритий лист діячів української культури і мистецтва президентові України. URL: https://nstdu.com.ua/publication/65509/</p> <p>Класифікатор професій ДК003.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text</p> <p>Лисакова І. Підготовка фахівців до управління проектами в сфері культури та дозвілля. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/lysakova.htm</p> <p>Слободяник А. Проблемизабезпечення кадрами закладів культури агропромислових районів. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/17_2016/9.pdf</p> <p>Яковенко К. Яким має бути міністерство культури</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовані джерела. Підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> кадрова політика у сфері культури; кадровий потенціал; професійні компетентності фахівця культури; безперервна освіта; культурний менеджмент. <p>Написати письмову роботу (½–1 сторінка) на тему: «Роль кадрової політики у</p>	1 тиждень

	кадрової політики у сфері культури		під час повномасштабної війни — позиція представників культурної спільноти. URL: https://suspilne.media/culture/538361-akimi-mae-buti-ministerstvo-kulturi-pid-cas-povnomasstabnoi-vijni-pozicia-predstavnikiv-kulturnoi-spilnoti/	забезпеченні ефективного розвитку сфери культури».	
14/ 2	<p>Тема 14. Кадрова політика у сфері культури.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому кадрова політика є ключовою складовою культурної політики? • Які проблеми кадрового забезпечення культури є найактуальнішими сьогодні? • Як поєднати творчість і управлінські компетентності в культурній сфері? <p>Студенти об'єднуються у групи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробити модель кадрової політики для конкретного закладу культури (театр, музей, креативний хаб); • визначити ключові компетентності персоналу; • запропонувати механізми мотивації та професійного розвитку. <p>Результат: схема або коротка презентація.</p>	практ.			
15/ 2	<p>Тема 15. Культурні та креативні індустрії: поняття, структура та роль у розвитку держави</p> <p>1. Поняття культурних і креативних індустрій</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Визначення культурних і креативних індустрій ○ Основні відмінності між культурними та креативними індустріями ○ Приклади креативних індустрій (кіно, музика, дизайн, ІТ-культура, мода тощо) <p>2. Структура культурних і креативних індустрій</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Секторальні напрями та види діяльності ○ Взаємозв'язок із економікою та соціальним розвитком 	лекція	<p>Гіп Г. Менеджмент мистецтв. Підприємницький стиль / Переклав Б. Шумилович. Львів: Літопис, 2008. 360 с.</p> <p>Культура і гроші / пер. з нім. О.Кислюка. К.: Юніверс, 2009. 176 с. Культурні і креативні індустрії: історія, теорія та сучасні практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 квітня 2017 р.). Київ, 2017. 160 с.</p> <p>Попович О. Соціальні функції культури та місце компенсаційно-креативної функції серед них / О. Попович // Схід. - 2014. - № 1. - С.193-198.</p> <p>Проскуріна М.О. Креативні індустрії, як фактор економічної безпеки країни. Вісник Одеського національного університету. Том 22. Вип. 6. 2015. Серія «Економіка». – С. 56–60.</p>	Опрацювати лекційний матеріал та рекомендовану літературу і підготувати письмові визначення (3–5 рядків) таких понять: культурні індустрії; креативні індустрії; креативна економіка; культурна інфраструктура; креативні хаби та кластери. Написати письмову відповідь (½–1 сторінка) на тему: «Роль культурних та креативних індустрій у розвитку держави».	1 тиждень

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Роль держави, бізнесу та громадянського суспільства у підтримці індустрій 3. Культурна інфраструктура ○ Визначення та складові культурної інфраструктури ○ Музеї, театри, бібліотеки, креативні хаби, фестивалі ○ Значення для розвитку громад та національної культури 4. Пріоритети розвитку культурних і креативних індустрій ○ Державні програми підтримки ○ Міжнародний досвід розвитку креативної економіки <p>Виклики та перспективи розвитку в Україні.</p>				
15/ 2	<p>Тема 15. Культурні та креативні індустрії: поняття, структура та роль у розвитку держави</p> <p>Фронтальні питання для обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Що таке культурні і креативні індустрії? • Чим культурні індустрії відрізняються від креативних? • Яку роль вони відіграють у розвитку економіки та суспільства? <p>Завдання для малих груп:</p> <p>скласти схему або таблицю, що відображає структуру культурних і креативних індустрій:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ основні сектори (кіно, музика, дизайн, мода, ІТ-культура, видавництво тощо); ○ віднести кожен сектор до культурного чи креативного; ○ коротко описати функцію кожного сектора. 	практ.			
16/ 2	<p>Тема 16. Підсумки та перспективи розвитку культурної політики</p> <p>Короткий огляд тем, пройдених у курсі. Порівняльний аналіз національного та зарубіжного досвіду. Культурна політика та сучасні виклики</p>	лекція	<p>Гужва А. Філософські виміри культурної політики. Філософія освіти. 2023. № 29 (2). С. 92-104. British Council (Culture & Policy). URL: https://www.britishcouncil.org Council of Europe. URL: https://www.coe.int</p>	<p>Написати письмову відповідь (½–1 сторінка) на тему: «Основні досягнення та проблеми розвитку культурної політики в Україні».</p>	1 тиждень

			<p>Compendium. URL: https://www.culturalpolicies.net The Conversation (Culture & Policy). URL: https://theconversation.com Creative Economy / Cultural Trends. URL: https://www.tandfonline.com Culture Action Europe. URL: https://cultureactioneurope.org European Union (Culture). URL: https://culture.ec.europa.eu Google Scholar. URL: https://scholar.google.com IFACCA (International Federation of Arts Councils and Culture Agencies). URL: https://ifacca.org Open Cultural Studies / Journal of Cultural Policy (через академічні платформи та університетські бібліотеки) ResearchGate. URL: https://www.researchgate.net UNESCO. URL: https://www.unesco.org Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. URL: https://mcsc.gov.ua Український культурний фонд (УКФ). URL: https://ucf.in.ua Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. URL: https://arts.gov.ua</p>		
16/2	Тема 16. Підсумки та перспективи розвитку культурної політики Вирішення підсумкових кейсів	практ.			